

Versjes voor kinderen uit 1847

Voordat de uit Amsterdam afkomstige Adrianus de Stoppelaar zijn landbouw-instituut aan de Varsseleweg oprichtte was hij gedurende dertien jaar hoofd-onderwijzer aan de lagere school in Varssele. Hij woonde in deze periode (1836 tot 1849) met zijn echtgenote Johanna Wilhelmina Langeler in het in 1830 gebouwde 'schoolonderwijzershuis' naast de lagere school (1825) aan de Zelledijk.

Tijdens deze jaren heeft hij verschillende kinderversjes geschreven en uitgegeven. Ondanks de kritiek die zijn eerste bundel oogstte, volgde toch nog een tweede uitgave. Daar Adrianus bij het schrijven ervan geïnspireerd moet zijn geweest door zijn woon- en werkomgeving in de buurtschap Varssele leek het ons aardig om hier een paar van deze bijna 170 jaar geleden geschreven gedichtjes te plaatsen.

De meeste versjes uit de tweede bundel Versjes voor kinderen van deze doopsgezinde onderwijzer kregen een stichtelijk sausje maar ook schreef hij bijvoorbeeld over 'De lente' en over 'De koe die naar de weide gaat', om tenslotte 'Het goede voorbeeld' te geven in een versje over een hongerige oude vrouw.

Volgens de kritiek in het vakblad van onderwijs en opvoeding hadden de versjes 'geene dichterlijke waarde' en zondigden zij veelvuldig tegen de regels van 'rijm en maat'. Desondanks verscheen er zoals gezegd in 1847 nog een tweede bundeltje waarvan hieronder enkele gedichtjes. Of de kritiek ook daarvoor gold mag de lezer zelf beoordelen.

De Lente

Komt, knapen en meisjes! gaat hupp'lend naar 't veld
En ziet welk een' vreugd ons de Lente voorspelt.
De bloempjes ontluiken en alles wordt groen.
Komt, makkers! laten we ons toch buitenwaarts spoên!
Ziet, alles wat ademt, is blij en verheugd;
Zelfs 't vischje in het water toont heden zijn' vreugd.
De vogeltjes zingen ter eere van God,
Zij roemen zoo luide in het heilrijke lot.
Komt, spoedt u dan veldwaarts, weest blij en verheugd:
O, lieflijke Lente! wat schenkt gij een' vreugd!

De koe gaat naar de weide

Kom mijn beestje! wees verheugd,
Gij gaat naar een beste weide.
Toon uw' blijdschap, toon uw' vreugd',
Wees met alle dieren blijde.
Gij verwisselt nu welras
't Drooge hooi met 't frissche gras.

In den winter was de stal
Voor u van een' hooge waarde;
Nu de Lente weêrkeert, zal
't Beestje op den stal niet aarden.
Neen, o neen, 't verlangt gewis
Buitenwaarts, 't is daar zoo frisch.

Adrianus de Stoppelaar (1815-1896)

Johanna Wilhelmina Langeler (1816-1883)

Het goede voorbeeld

Komt kindren! zet u hier eens neêr,
Ik zal u iets doen hooren,
Want wat ik u verhalen zal,
Zal u gewis bekoren.

Toen 'k gist'ren eene wand'ling deed,
't Was een der schoonste dagen,
Toen hoorde ik, ach een' arme vrouw,
Van bitt'ren honger klagen.

Zij liep naar een' aanzienlijk' heer
En bad haar iets te geven:
"Ach, riep zij, ondersteun mij toch,
In mijn armoedig leven."

"Hoe durft gij oud, ellendig wijf
Aan mij een' aalmoes vragen?
Ga, kind'ren! dus was zijne taal,
Ga jij bij andren klagen."

Het oude mensch ging troost'loos heen,

En bitter aan het schreijen.
"Mijn God, riep zij, heeft dus geen mensch
Dan eenig medelijen?"

Een knaapje zag dit schouwspel aan,
Met innig mededoogen.
Hij spoedt zich tot die arme vrouw,
Met tranen in zijne oogen.

"O, riep hij, goede, oude vrouw,
Wat hebt gij toch misdreven,
Want anders zou die rijke heer,
U zeker wel iets geven?"

"Mijn kind! geen mededoogendheid,
Was bij dien heer in 't harte,
Och, was hij met mijn lot bekend,
Hij lenigde mijn smarte.

44950. KW 109.

VERSIES

VOOR

K I N D E R E N;

DOOR

A. DE STOPPELAAR.

Tweede bundeltje.

TE UTRECHT,
BIJ VAN PADDENBURG & COMP.
1847.

Doch rijken weten veelal niet,
Hoe d'armen dikwerf lijên,
Te meer, als men zijn kind'ren hoort
Van bitt'ren honger schreijen!"

"Houd op, riep 't knaapje, daar o vrouw
Wil daar wat brood voor koopen."
Hij gaf haar geld, en ging daarop,
Zoo gaauw hij kon, aan 't loopen.

Volg jeugd! dit schoone voorbeeld na,
Leer gierigheid verachten.
Hij, die aan d'armen weldaan doet,
Heeft 't schoonste loon te wachten.

